

पाँचखाल नगरपालिका
पाँचखाल, काभ्रेपलाञ्चोक
३ नं. प्रदेश, नेपाल
आ.व. २०७५।०७६को लागि

नगर प्रमुख महेश खरेलज्यूले प्रस्तुत गर्नु भएको

नीति तथा कार्यक्रम

सभाबाट स्वीकृत मिति : २०७५।३।१७ गते

यस गरिमामय सभाका सभाध्यक्ष ज्यू
नगर कार्यपालिकाका सदस्य ज्यूहरु,
नगरसभा सदस्य ज्यूहरु,

यस नगरपालिकाको तेश्रो नगर सभालाई नगर प्रमुखको हैसियतले सम्बोधन गर्न पाउँदा म गौरवान्वित भएको छु । लोकतन्त्र प्राप्तिको सङ्घर्षमा जीवन उत्सर्ग गर्नु हुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदहरुप्रति हार्दिक श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु । राष्ट्रियता, लोकतन्त्र र जनजीविकाको आन्दोलनमा अगुवाई गर्नुहुने सम्पूर्ण अग्रज नगर वासीहरुको योगदानको उच्च सम्मान सहित स्मरण गर्न चाहान्छु ।

मुलुकको राजनैतिक परिवर्तन संगै जारी भएको नेपालको सविधान, २०७२ लागु भए पश्चात राज्य विधिवत रुपमा संघीय संरचनाको अभ्यासमा गैसकेको छ । आम निर्वाचनका माध्यमबाट जन निर्वाचित पदाधिकारी मार्फत तिनै तहको सरकारले जिम्मेवारी वहन गरि सकेको र स्थानीय सरकारहरु आफ्नो काम कर्तव्यपथमा अगाडी बढी रहेको सन्दर्भमा आफ्नो लक्ष्य र उद्देश्य प्राप्त गर्न स्थानीय सरकारको आफ्नो वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम हुनु पर्ने व्यवस्था अनुरूप यो नीति तथा कार्यक्रम तयार गरिएको छ ।

संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले तयार गरेको तथा नगरकार्यपालिकाबाट सामान्य परिमार्जन सहित स्वीकृत गरीएको स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७५ (परिमार्जित) अनुसार असार ३० गते सम्ममा बजेट स्वीकृत गरि सक्नु पर्ने कानुनी व्यवस्था भए बमोजिम बजेट पेश गर्नु पूर्व नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्नु पर्ने कानुनी व्यवस्थालाई आत्मसाथ गर्दै आ.व २०७५।०७६ को लागि पाँचखाल नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दछु ।

सभाध्यक्ष ज्यू
नगर कार्यपालिकाका सदस्यज्यूहरु,
नगरसभा सदस्य ज्यूहरु,

विषयक्षेत्रगत रुपमा आ.व २०७५।०७६ का मा पाँचखाल नगरपालिकाको समृद्धिको लागि देहाय बमोजिमका नीति तथा कार्यक्रमहरु तय गरेको छु ।

क) आर्थिक विकास

अ) कृषि

१. कृषि पेशालाई बैज्ञानिक ढंगबाट व्यवस्थापन गरी ब्यवसायिकरण, यान्त्रिकीकरण र बजारीकरण गरी पाँचखाल नगरपालिकालाई आत्म निर्भर बनाउने नीति लिईनेछ । स्थानीय, संघीय तथा प्रादेशिक सरकार र सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाहरुको सहकार्यमा निम्न बमोजिमका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
२. खेती योग्य जमिन प्लटडि गर्न पूर्ण प्रतिवन्ध लगाईने छ ।
३. प्राङ्घारिक कृषि उपज संकलन केन्द्रको स्थापना गरी बाहिरी बजारसंग पहुँच बढाईनेछ ।
४. प्लाष्टिक टनेलमा बेमौसमी तरकारी खेती विस्तार गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
५. कृषि कार्यक्रमलाई विस्तार गर्नको लागि सफल कृषकहरु पहिचान गरी अनुभव साटासाटका लागि नगरपालिका स्तरीय र अन्तरनगर अवलोकन भ्रमण कार्यक्रमको आयोजना गरिनेछ ।
६. नगरपालिका क्षेत्र भित्र वर्षको एक पटक कृषि मेलाको आयोजना गरिनेछ ।
७. प्रधानमन्त्री कृषि आधुनीकिकरण आयोजना अर्न्तगत आलु सुपरजोन कार्यक्रमलाई प्रभावकारी विकास गर्नको लागि आवश्यक कार्य गरिनेछ ।
८. रासायनिक मलको प्रयोगलाई न्यूनीकरण गर्न भकारो सुधार कार्यक्रम र कम्पोष्ट मल बनाउने कार्यलाई प्राथमिकता साथ अगाडि बढाईनेछ ।
९. एक घर एक बगैचा निर्माणका लागि यसै वर्ष देखि अनिवार्य रुपमा एक घर दुई फलफूल वृक्षरोपणको नीति अवलम्बन गरिनेछ र पाँच वर्ष भित्र एक घर दश फलफूल पुऱ्याईनेछ ।

१०. किसानहरुबाट उत्पादित कृषि उपजको उच्च मूल्य दिलाउने प्रयोजनका लागि शीतभण्डार निर्माण गर्न आवश्यक पूर्वाधार तयारी गरि संघीय सरकारको समपुरक कोषबाट बजेट माग गरि निर्माण कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
११. गरिवि न्यूनिकरणमा प्रत्यक्ष सहयोग पुऱ्याउने खालका व्यवसायहरु जस्तै कुखुरा पालन, बाखा पालन, बङ्गुर पालन व्यवसायलाई सहयोग पुग्ने कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ, साथै यस व्यवसायमा संलग्न किसानलाई तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
१२. कृषि उत्पादन बढाउन सिँचाईका लागि पुराना संरचनाहरुको मर्मत र सम्भाव्यता अध्ययनका आधारमा नयाँ नयाँ सिँचाई आयोजनाहरु निर्माण गरिनेछ ।
१३. पशु नश्ल सुधारका लागि कृत्रिम गर्भाधान लगायत अन्य आवश्यक कदमहरु चालिनेछ । पाँचखाल नगरपालिकालाई दुध, अण्डा तथा मासुमा आत्मनिर्भर बनाउन आवश्यक कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ, साथै स्वच्छ मासु उत्पादन तथा विक्रीका लागि व्यवस्थित पशु बधशालाको निर्माण गरिने छ ।
१४. यस नगर क्षेत्र भित्र उत्पादित तरकारी जन्य उपजहरुको पाँचखाल नगरपालिकाको पहिचान भल्कने गरि प्याकेजिङ तथा बान्डिङ गरि बजारमा पठाउने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
१५. हरेक वडामा जैविक तथा प्राङ्गारिक मल तयारी तथा जैविक विषादी बनाई प्रयोग गर्नको लागि आवश्यक तालिम कार्यक्रम तथा IPM कृषक पाठशालाहरु संचालन गरिनेछ ।
१६. नगर क्षेत्र भित्र पशु पंक्षिको स्वास्थ्य परिक्षणको लागि Public private partnershipमा एक प्रयोगशालाको निर्माण गरिनेछ ।

आ) उद्योग तथा वाणिज्य

१. पाँचखाल नगर क्षेत्र भित्र रहेका होडिङ बोर्ड, विज्ञापन सामाग्री, फुटपात पसल, मेला तथा पर्वहरुको व्यवसाय व्यवस्थित गरि करको दायरामा ल्याइनेछ । सो करको केही हिस्सा सोही क्षेत्रकै व्यवस्थापनमै लगाइनेछ ।
२. नगरपालिका क्षेत्र भित्र संचालित सबै व्यवसायहरुलाई दर्ता प्रकृत्यामा ल्याई नगरपालिकाको आमदानीमा व्यवसाय करको योगदान बढाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
३. यसै आर्थिक वर्ष देखि सम्पति कर लगाउन सबै तयारी पुरा गरिनेछ ।
४. उद्योग स्थापनाका समयमा Initial Environmental Examination-IEE मा उल्लेख गरीएका शर्तहरु पुरा नगर्ने, करको दायरामा नआएका र स्थानीय वासिन्दाको जनजिवन, वातावरण र कृषिमा प्रतिकुल असर गर्ने उद्योगहरुलाई क्रमशः बन्द गर्दै जाने नीति लिईने छ ।
५. नगर क्षेत्रमा उठ्न सक्ने आन्तरिक स्रोतहरुको थप पहिचान गरिनेछ ।

इ) पर्यटन

१. पाँचखालको सम्बृद्धिको आधारको रूपमा रहेको बहुआयामिक पर्यटन क्षेत्रलाई विकासको आधारशिला बनाउन आवश्यक रणनीतिहरु तयार गर्न पर्यटनसंग सम्बन्धीत विज्ञहरुको सल्लाह र सुझाव लिई पर्यटकीय क्षेत्रहरु विविधीकरण गर्न आवश्यक पर्यटकीय गुरु योजना तयार गरिनेछ ।
२. नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका सार्वजनिक जग्गाहरुलाई यस नगरपालिका मातहतमा ल्याउने र त्यस्ता जग्गाहरु तथा पर्यटन विकासका लागि संभावित सामुदायिक वन क्षेत्रका जग्गाहरु पर्यटन प्रवर्द्धन गर्नका लागि उपयोग गर्न कानूनी प्रक्रिया अधि बढाउनेछ ।
३. पलाञ्चोक भगवती तथा धनलक्ष्मी डाँडाँलाई केन्द्र बनाई प्याराग्लाइडिङको संभाव्यता अध्ययन गर्नको लागि निजी क्षेत्रसंग आवश्यक सहकार्य गरिनेछ ।
४. राष्ट्रिय स्तरमा प्रचार प्रसार गर्नको लागि साहित्यकारहरुलाई नगरपालिकामा निमन्त्रणा गरि साहित्यिक कार्यक्रमको आयोजना गरिनेछ । सो को लागि विभिन्न साहित्यिक संघ संस्थाहरु संग सहकार्य गरिनेछ ।
५. बाह्य तथा आन्तरिक पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि जानकारी तथा प्रचार प्रसार स्वरुप राष्ट्रिय स्तरको संचार माध्यमहरुको सहकार्यमा पाँचखाल नगरपालिकाको पर्यटकीय, धार्मिक, सामाजिक, सास्कृतिक तथा मौलिक परम्परा भल्कने श्रव्यदृष्य पार्श्वचित्र बनाई सोको प्रचार प्रसारमा थप बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।

६. सय वर्ष भन्दा बढि पुराना मठ मन्दिरहरु जस्तै पलाञ्चोक भगवती, दुग्धेश्वर मन्दिर, धनलक्ष्मी, सुर्वण्येश्वर महादेव मन्दिर तथा कोटदेवी लगायतका पुरातात्विक धार्मिक स्थल, गुम्बा संरक्षणलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।
७. ऐतिहासिक महत्व बोकेको पलाञ्चोक भगवतीको मन्दिरलाई विश्व सम्पदा सूचिमा सूचिकृत गर्न विशेष पहल गरिनेछ ।
८. अनैकोटमा रहेको भ्यू टावरलाई व्यवस्थित गरि नियमित संचालनमा ल्याइनेछ ।
९. पाँचखाल नगरपालिका र यस क्षेत्रमा रहेका पर्यटकिय गन्तव्यहरुलाई समेट्ने गरि पर्यटकिय गुरुयोजना तयार गरि सोहि अनुसार कार्यान्वयनमा लगिने छ ।

सभाध्यक्ष ज्यू
नगर कार्यपालिकाका सदस्यज्यूहरु,
नगरसभा सदस्य ज्यूहरु,

सामाजिक विकासको लागि देहाय बमोजिमको नीति तथा कार्यक्रमहरु तय गरेको छु ।

ख) सामाजिक विकास

अ) शिक्षा

१. नेपालका विभिन्न विश्वविद्यालयहरूसंगको सहकार्यमा पाँचखाल नगरपालिका क्षेत्रभित्र कृषि प्राविधिक विश्वविद्यालयको स्थापना गरिनेछ ।
२. शैक्षिक जनशक्तिलाई अन्तराष्ट्रिय स्तरमा प्रस्तिपर्धा गर्न सक्षम बनाउनको लागि शैक्षिक क्षेत्रलाई व्यवस्थित तथा थप गुणस्तरीय बनाउने प्रयोजनार्थ अध्ययन अध्यापनको भाषालाई अंग्रेजी माध्ययम बनाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ । यस कार्यका लागि विज्ञ समूह र नगर शिक्षा समिति गठनकालाई शिघ्रता दिईनेछ ।
३. पाँचखाल नगरपालिकाको शैक्षिक गुणस्तरलाई अभिवृद्धि गर्न विद्यार्थी संख्याको अनुपातमा शिक्षक दरबन्दी मिलान गरिनेछ, मापदण्ड भन्दा न्यून विद्यार्थी रहेका विद्यालयहरुलाई नियमानुसार नजिकैको विद्यालयमा मर्ज गरिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
४. शिक्षकहरुको अध्यापन शैलिलाई थप गुणस्तरिय, मर्यादित बनाउनको लागि विभिन्न संस्थाहरूसंगको सहकार्यमा तालिमको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
५. शिक्षा सम्बन्धि सबै समस्याहरुलाई निराकरण गर्नको लागि नगरपालिकाको शिक्षा नीति बनाई कार्यान्वयनमा लगिनेछ ।
६. संवैधानिक अधिकारलाई कार्यान्वय गर्न बहुसंख्यक तामाङ् जातीको बसोबास रहेका यस नगरक्षेत्रमा तामाङ् जाती लाई लक्षित गरि प्राथमिक शिक्षा सम्मको पठनपाठन मातृ भाषामा दिईने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
७. शिक्षण प्रकृत्यामा सुधार ल्याउन बहुकक्षा शिक्षण पद्धतिलाई एम जि एम एल कार्यान्वयन गर्न आवश्यक शिक्षण तालिमका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।

आ) स्वास्थ्य

१. पाँचखाल नगरपालिका वडा नं ६ मा रहेको प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रलाई अस्पतालको रुपमा विकास गर्न आवश्यक तयारीको सुरुवात गरिनेछ ।
२. शहरी स्वास्थ्य इकाई नभएका वडाहरुमा क्रमशः शहरी स्वास्थ्य इकाईको व्यवस्था गरिने छ ।
३. सेवारत महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरु लाई उपलब्ध गराउदै आएको यातायात तथा खाजा खर्च वापतको रकममा समय सापेक्ष वृद्धि गरिनेछ ।
४. विपद् जोखिम व्यवस्थापनका लागि पूर्व तयारीका अर्न्तगत आवश्यक औषधि खरिद गरि उचित स्थानमा भण्डारण गरिनेछ ।

५. नगरपालिकाबाट ७० वर्ष भन्दा माथिका वृद्ध वृद्धाहरुको सम्मानका साथै निशुल्क स्वास्थ्य जाँच गर्ने व्यवस्था अनिवार्य गरिनेछ ।
६. नगरपालिकामा स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम लागु गर्न विशेष पहल गरिनेछ ।

इ) खानेपानी तथा सरसफाई

१. सबै घरमा खानेपानीको पहुच पुऱ्याउन चालु आ.व.मा संचालित खानेपानीका आयोजनाहरुलाई आगामी आ.व.मा समेत निरन्तरता दिईनेछ । खानेपानीको श्रोतहरुको विभिन्न विकल्पको समेत अध्ययन गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
२. खुला दिशाभुक्त क्षेत्र घोषणाका लागि आवश्यक तयारी गरिने छ ।
३. पाँचखाल नगरपालिका क्षेत्रमा सरसफाईका लागि श्रोतमा नै फोहोरको वर्गिकरण गरि निजी क्षेत्रको साभेदारिमा फोहोर मैला व्यवस्थापनको आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ ।

ई) खेलकुद तथा मनोरञ्जन

१. खेलकुदको संस्थागत विकासका लागि नगरस्तरीय खेलकुद समितिको गठन गरिनेछ ।
२. यसै आ.व.मा एयटा नगरस्तरीय खेलकुद मैदान तथा वाल उद्यानको निर्माण गरिनेछ ।
३. स्वीमीड पुल सहितको कवर्ड हल निर्माणका लागि आगामी आ.व.मा आवश्यक प्रकृयाको थालनि गरिनेछ ।

उ) लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

१. साविकमा लक्षित वर्गका लागि छुट्टाउदै आएको बजेटलाई निरन्तरता दिईनेछ । लक्षित वर्गको लागि विनियोजित बजेट सोही क्षेत्रमा मात्र खर्च गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
२. बालमैत्री नगरपालिका बनाउनको लागि विभिन्न साभेदार संस्थाहरुको पहलमा उचित कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ गरिनेछ ।
३. निर्माणाधिन तथा भविश्यमा वन्ने सरकारी कार्यालयहरुलाई अपाङ्ग मैत्री बनाईनेछ ।
४. राज्यले अगिंकार गरेका समावेशीताका सिद्धान्तहरुलाई पाँचखाल नगरपालिकामा पनि लागु गरिनेछ ।
५. लिङ्ग, भाषा, धर्म, जात, क्षेत्र वा कुनै पनि विषयको आधारमा भेदभाव वा असमानता हुन दिईने छैन । साथै बालमजदुर मुक्त नगरपालिका घोषणा गरिनेछ ।
६. बहुसंख्यक दनुवार जातीको संस्कृति, रितिरिवाज, रहनसहनको संरक्षण तथा सम्बर्द्धन गर्नको लागि यस नगरपालिकामा दनुवार संग्रहालय स्थापनाको थालनी गरिनेछ ।

सभाध्यक्ष ज्यू
नगर कार्यपालिकाका सदस्य ज्यूहरु,
नगर सभा सदस्य ज्यूहरु,

पूर्वाधार विकासको लागि देहाय बमोजिमको नीति तथा कार्यक्रमहरु तय गरेको छु ।

ग) पूर्वाधार विकास

अ) सडक तथा पुल

१. नगरपालिका क्षेत्रको यातायात गुरुयोजनामा परेका सडकहरुलाई बजेट विनियोजनामा विशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।
२. एक वडा एक कालोपत्रे सडकको अभियान अनुरूप पाँच वर्ष भित्र केन्द्रीय सडक र जिल्ला सडक बाहेक नगरपालिकाबाट निर्माण हुने हरेक वडाहरुका कुनै एक सडकलाई कालोपत्रे गरिनेछ ।

३. रिङ्ग रोड निर्माणको लागि विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गरि संघीय सरकारको समपुरक कोषबाट बजेट विनियोजनका लागि आवश्यक प्रकृया थालनी गरिने छ ।
४. नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका साविक वडाले बजेट विनियोजन गरी रहेको, क्रमागत र अधुरो रहेका भौतिक संरचनाहरूलाई प्राथमिकताका साथ पुरा गर्दै जाने निति अवलम्बन गरिनेछ ।
५. नगरपालिका क्षेत्रको कुनै पनि भौतिक निर्माण तर्फ कार्य संचालन गर्नु पूर्व ५० लाख भन्दा माथिको ठुला योजनाहरूको हकमा पूर्व सम्भाव्यता अध्ययनलाई अनिवार्य गरिनुको साथै विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (डिपिआर) तयारी पछि मात्र कार्यान्वयनमा लगिनेछ ।
६. ६० लाख भन्दा माथिको कुनै पनि योजनाहरूको ठेक्का प्रणालीमा ई विडिंग अनिवार्य गरिनेछ, भने ६० लाख भन्दा मुनिका योजनाहरूमा आवश्यकता अनुसार ई विडिंग ठेक्का प्रणाली अवलम्बन गरिनेछ ।
७. पाँचखाल नगरपालिकामा संचालन हुने विभिन्न योजनाहरू संचालन गर्दा अधिक भन्दा अधिक जन सहभागिता गर्नेलाई उच्च मूल्यांकन गरी आगामी वर्षहरूमा बजेटको थप व्यवस्था गरिनेछ ।
८. विद्युत लाईन प्रसारण तथा वितरणमा प्रयोग भएका काठका पोलहरूलाई क्रमशः यसै आर्थिक वर्ष भित्र फलाम तथा स्टीलका पोलहरूले विस्थापन गरिनेछ ।
९. नगरपालिका अन्तर्गत रहेका सार्वजनिक जग्गाहरूमा स्थानीय तहले आवश्यकताको आधारमा सार्वजनिक नीजि सभ्केदारी मोडेलमा संरचना निर्माण गरी भाडामा संचालन गर्नको लागि आवश्यक कानुनी आधारहरू तयार गरि कार्यान्वयनमा लगिनेछ ।
१०. नविकरणिय उर्जाको प्रयोग गर्न पोत्साहित गरिनेछ, तथा नविकरणिय उर्जा उत्पादनको लागि समेत आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
११. सबै घरहरूमा वायो ग्यास उत्पादन तथा प्रयोगका लागि प्रोत्साहित गरिनेछ ।

आ) भवन तथा शहरी विकास

१. सम्बन्धित निकायको समन्वयमा नगरपालिकाको भू-उपयोग नीति तयार गरिनेछ ।
२. भूकम्प पुननिर्माणको कार्यलाई तिब्र रूपमा अधि बढाउनको लागि कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गरिने छ ।
३. पाँचखाल नगरपालिकाले नक्सा पास लागु हुनु पूर्व बनेका घर संरचनाको नक्सापास मापदण्ड २०७२ बमोजिम मापदण्ड पुरा भएका घरलाई नगरपालिका स्थापना हुनु पूर्व निर्माण भएको भनी अभिलेखिकरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
४. भवन संहितालाई समयानुकूल परिवर्तन गरिने छ ।
५. लाम्डी काफ्लेडिमा व्यवस्थित शहरी विकाश गुरुयोजनाको लागि आवश्यक प्रकृया पुरा गरिनेछ ।

सभाध्यक्ष ज्यू
नगर कार्यपालिकाका सदस्य ज्यूहरू,
नगर सभा सदस्य ज्यूहरू,

वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापनको लागि देहाय बमोजिमको नीति तथा कार्यक्रमहरू तय गरेको छु ।

घ) वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

अ) वन तथा भूसंरक्षण

१. यस आर्थिक वर्षमा प्रति वडा एक पोखरीको निर्माणको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ । चार वर्ष भित्र एक सय आठ पोखरीको निर्माण सम्पन्न गरिनेछ ।
२. पाँचखाल नगरक्षेत्र भित्र पानी संचित गर्ने प्रजातीका रुखहरूको वृक्षारोपण गरी पानीका मुहान बढाउने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

३. हरित शहरको अवधारणालाई विकास गर्नको लागि हरेक सडक निर्माण गर्दा वृक्षरोपणको कार्य लागु गरी प्रोत्साहन गर्नको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ ।
४. खावा देखि जिनो किलो सम्मको अरनिको हाइवेको दायाँ बायाँ फूल फूलने रुख विरुवा रोप्ने कार्य अगाडी बढाईने छ ।
५. अनिवार्य रूपमा एक घर दुई रुख वृक्षरोपणको नीति अवलम्बन गरिनेछ र सार्वजनिक निर्माण गर्दा एक रुख काटिएमा पच्चिस रुख रोप्ने सरकारी नीतिको पूर्ण परिपालना गरिनेछ ।

आ) फोहरमैला व्यवस्थापन

१. नगरपालिका क्षेत्रको फोहर मैला व्यवस्थापनको यसै वर्ष देखि निजि क्षेत्रको साँभेदारीमा फोहरलाई श्रोतमानै वर्गिकरण गरि फोहर व्यवस्थापन गर्ने उचित प्रबन्ध मिलाईनेछ ।
२. ढल निकास सम्बन्धमा वडाबाट माग भई आएका योजनालाई सम्बन्धित क्षेत्रगत निकाय संग सम्बन्ध गरी योजनाको निर्माण तथा मर्मत संभार गरिनेछ ।
३. हरेक घरको दिशाजन्य लेदो व्यवस्थापन (Faecal Sludge Management) को लागि सेफ्टी ट्याङ्की सहित पिट होललाई अनिवार्य गराईनेछ ।

इ) विपद् व्यवस्थापन

१. बाढी पहिरो जोखिम क्षेत्रहरूको पहिचान गरि विपद्को पूर्व सूचना दिने पूर्व सूचना प्रणालीको विकास लाई प्राथमिकता दिईनेछ ।
२. विपद्का जोखिम न्यूनिकरणका लागि पूर्व तयारी अर्न्तगतका कार्यहरू गरिनेछ ।
३. विपद्को समयमा सहयोग गर्नको लागि विपद् व्यवस्थापन कोष खडा गरी विकास योजनाहरूको १ प्रतिशत रकम सो कोषमा राखिनेछ ।

ड) संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन

अ) सामान्य सेवा

१. उपभोक्ताहरूसंग समयमै योजना संभौता गरी कार्यान्वयनलाई थप प्रभावकारी बनाउन निश्चित समय तोक्यो टोल बस्तीहरूमा योजना सम्भौता सप्ताह अभियान संचालन गरिने छ ।
२. प्राकृतिक श्रोत साधानमा नगर क्षेत्र भित्रका सबै वडावासीहरूको समान उपभोग गर्न पाउने अधिकारलाई सुनिश्चित गरिनेछ ।
३. अदालतमा जाने मुद्दाहरूको संख्या घटाउन र समाजमा मेलमिलाप र सद्भाव कायम गर्न न्यायिक समितिको क्षमता अभिवृद्धि गरी समितिलाई साधन श्रोत सम्पन्न गराईने छ ।

आ) स्थानीय तथ्याङ्क संकलन र अभिलेख व्यवस्थापन :

१. पाँचखाल नगरपालिकाको समग्र राजश्व संभाव्यता अध्ययन गर्नको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ र सोही अध्ययन प्रतिवेदनलाई समेत आधार मानी करदाता शिक्षा सप्ताह मनाईने छ ।
२. यस नगरपालिकाको पार्श्वचित्रको नियमित रूपमा अध्यावधिक गर्नको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।
३. आगामी आर्थिक वर्षमा एकिकृत शहरी विकास योजना (IUDP, Integrated Urban Development Plan) तयार गरि कार्यान्वयनमा लगिनेछ ।

इ) सूचना प्रविधि

१. पाँचखाल नगरपालिका लाई प्रविधिमैत्री बनाउनको लागि आवश्यक बजेटको विनियोजन गरिनेछ ।
२. ई गर्भनेन्सको अवधारणालाई संस्थागत रूपमा अगाडी बढाउनको लागि ईन्टरनेट सेवा र आवश्यक तालिमको विस्तार गरिनेछ ।

३. विद्यालयहरूमा ईन्टरनेटको पहुँच बढाई ईन्टरनेटको माध्यमबाट पठापाठनको गरि विद्यार्थीहरूलाई सुचना प्रविधिमा आकर्षित गर्नको लागि शिक्षा नीति बनाई लागु गरिनेछ । सबै सरकारी कार्यलयहरूमा ई हाजिरको व्यवस्था गरिनेछ ।
४. विज्ञान प्रदर्शन गर्नको लागि नगरपालिका स्तरमा कुनै एक विद्यालयको छनौट गरि उक्त विद्यालयलाई आर्थिक, भौतिक तथा व्यवस्थापकीय सहयोग नगरपालिका द्वारा गरिनेछ ।
५. पाँचखालको पर्यटकीय महत्वको प्रचार प्रसारको लागि डिजिटल बोर्डको व्यवस्था गरिनेछ ।

सभाध्यक्ष ज्यू
नगर कार्यपालिकाका सदस्य ज्यूहरु,
नगर सभा सदस्य ज्यूहरु,

सुशासन प्रवर्द्धनको लागि देहाय बमोजिमको नीति तथा कार्यक्रमहरु तय गरेको छु ।

ई) सुशासन प्रवर्द्धन

१. पाँचखाल नगर क्षेत्रका विभिन्न बजार क्षेत्रमा सुरक्षा व्यवस्था कायम गर्न र पर्यटकहरूको तथा व्यवसाय कर असुलीमा सहयोग पुऱ्याउन नगर प्रहरीको व्यवस्थाको थालनी गरिनेछ ।
२. नगरपालिकाको विभिन्न क्षेत्रहरूमा रहेको खाली ऐलानी र परती जग्गाको खोजी गरी नगरपालिकाको मातहतमा ल्याईने छ ।
३. पाँचखाल नगरपालिका क्षेत्रभित्र विना स्वीकृति निर्माण हुने/भईरहेका घर टहराको अनुगमन गरी बनिस्केका संरचनालाई नगरपालिको स्वामित्वमा लिईने छ र निर्माणाधिन संरचनाहरूलाई रोकिनेछ । साथै यस्ता कार्यलाई निरुत्साहित गर्नको लागि अभियानका रुपमा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
४. आयोजना कार्यान्वयनका लागि उपभोक्ता समिति गठन गर्दा समितिमा संख्यात्मक भन्दा दक्ष र अनुभवी व्यक्तिहरूलाई चयन गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
५. उपभोक्ता समिति गठन गर्दा हरेक वडाले कमितीमा एउटा महिलाहरू मात्र सम्मिलित उपभोक्ता समिति गठन गरि योजना संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
६. नगरपालिकामा पदाधिकारी तथा कार्यरत कर्मचारीहरूको समयानुकुल क्षमता विकास, विस्तार गर्न तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
७. वर्षभरीको कार्यसपादनको आधारमा उत्कृष्ट काम गर्ने उपभोक्ता समिति, ठेकेदार, कर्मचारी, शिक्षक तथा सामाजिक व्यक्तित्व लाई नगरको वार्षिककोत्सवमा सम्मान गरिनेछ, साथै नगरपालिका भित्र रहेका विद्यालयहरूबाट एस ई ई र माध्यमिक तहमा उत्कृष्ट विद्यार्थीहरूलाई सम्मान गरिनेछ ।
८. नगरपालिकाको कामलाई मर्यादित र व्यवस्थित बनाउन नगरपालिका अन्तर्गतका कर्मचारीहरूको मनोबललाई उच्च राख्न स्थानीय स्रोत साधन तथा कर संकलनको अवस्थालाई दृष्टिगत गरि कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन प्रणाली, दण्ड पुरस्कारको व्यवस्था जस्ता पक्षहरूलाई आत्मसाथ गरिनेछ ।
९. निर्माण क्षेत्रमा संलग्न मजदुरहरूलाई आवश्यक तालिमको व्यवस्था गर्ने र प्राप्त तालिमको परिचयपत्रको व्यवस्था गरिनेछ ।
१०. पाँचखाल नगरपालिकामा संचालित गैर सरकारी संस्थाहरूले अनिवार्य रुपमा नगरपालिकामा कार्यक्रम तथा बजेट पेश गरी चौमासिक खर्च सार्वजनिक गर्ने व्यवस्थाको अनिवार्य सुरुवात गरिनेछ । साथै नगरपालिकामा एन.जि.ओ डेक्सको व्यवस्था गरी सो मा दर्ता भए पश्चात मात्र नगरपालिका क्षेत्र भित्र कार्य गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
११. सार्वजनिक रुपमा छोडिएका पशु चौपाय विपेश गरि गाईका बाच्छाहरू लाई संरक्षण गर्नको लागि गैरसरकारी एवं निजी संस्था संगको सहकार्यमा संरक्षण स्थलको निर्माण गरिनेछ । व्याक्तिगत लाभको लागि घरबाट सार्वजनिक रुपमा छोडिने पशुचौपाय धनिको पहिचान गरि नियमानुसार कारवाहीको दायरामा ल्याइनेछ ।
१२. योजनाहरूको गुणस्तरको अनुगमन गर्न जन प्रतिनिधिहरूको अनुगमन समिति गठन गर्ने र योजनाहरूको अन्तिम निकास जाँच पास फरफारक गर्दा अनुगमन समितिको सिफारिस अनिवार्य गरिनेछ ।

१३. यस पाँचखाल नगरपालिका कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरुको अवकाशपछि पाउने सेवा सुविधाको व्यवस्थापनको लागि स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ अनुसार कर्मचारी अवकास कोषको व्यवस्था गरिनेछ ।
१४. नगरपालिकाको पहिचान भल्कने लोगोको विकास गरिने छ र सोहि लोगोको आधारमा पाँचखाल मायाको चिनो स्वरुप स्थानीय हस्तकलाको विकास गरिने छ ।
१५. सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणलाई सरल, सहज र पारदर्शि बनाई व्यवस्थित गर्नको लागि बैङ्किङ प्रणाली अवलम्बन गरिने छ ।

जय पाँचखाल !

धन्यवाद !!

महेश खरेल
नगर प्रमुख
पाँचखाल नगरपालिका
पाँचखाल, काभ्रेपलाञ्चोक ।
मिति : २०७५ असार १७ गते ।